

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ (475-325 Π.Χ.)

Ναταλία Κυριακίδη

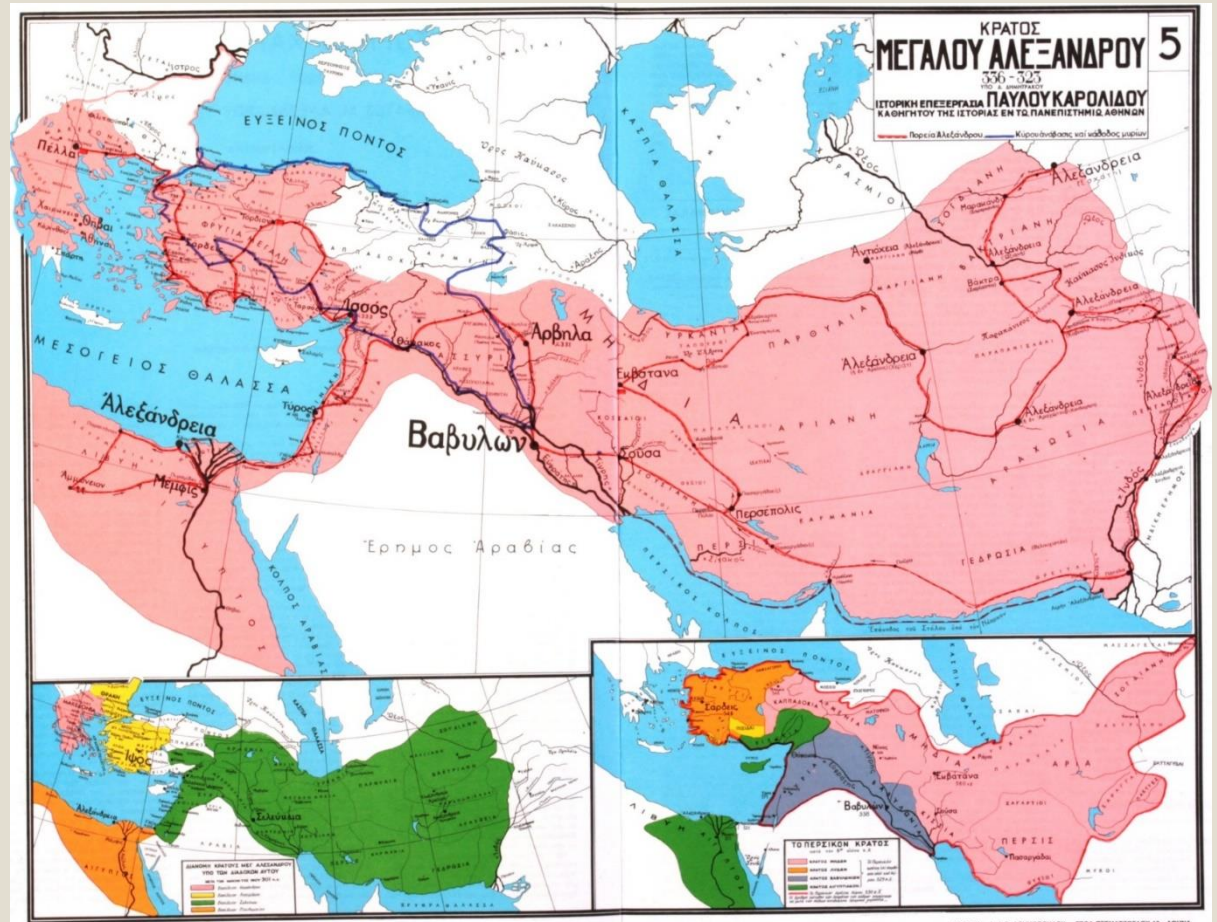
Οι διάδοχοι του Μ. Αλεξάνδρου

- 323 π.Χ.: Θάνατος Μ. Αλεξάνδρου
- Πρόβλημα διαδοχής (κανένας ικανός διάδοχος εξ αίματος)

- Συνέπειες (βιβλίο σελ. 124):

- .....
- .....
- .....

Η διάσπαση του κράτους

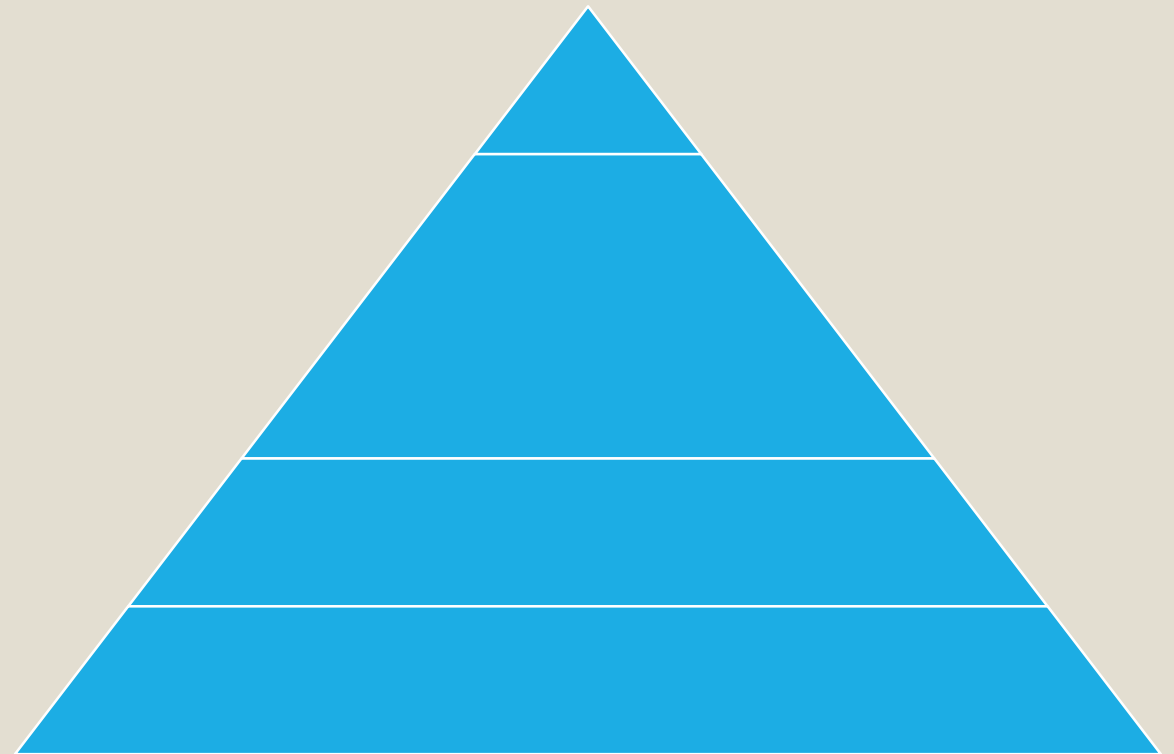
Τα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνοιστικού κόσμου

1. **Ενιαίο οικονομικό σύστημα – χαρακτηριστικά (βιβλίο σελ. 127):**

- (α) .....
- .....
- (β) .....
- .....
- (γ) .....

2. **Ανάπτυξη της δουλειάς:** χρησιμοποίηση δούλων για τις ανάγκες της αστικής τάξης των μεγαλουπόλεων

**κοινωνική πυραμίδα
ελληνοιστικής Κοινωνίας
Συμπληρώστε (βιβλίο σελ. 128)**

Τα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνιστικού κόσμου

3. Απόλυτη μοναρχία:

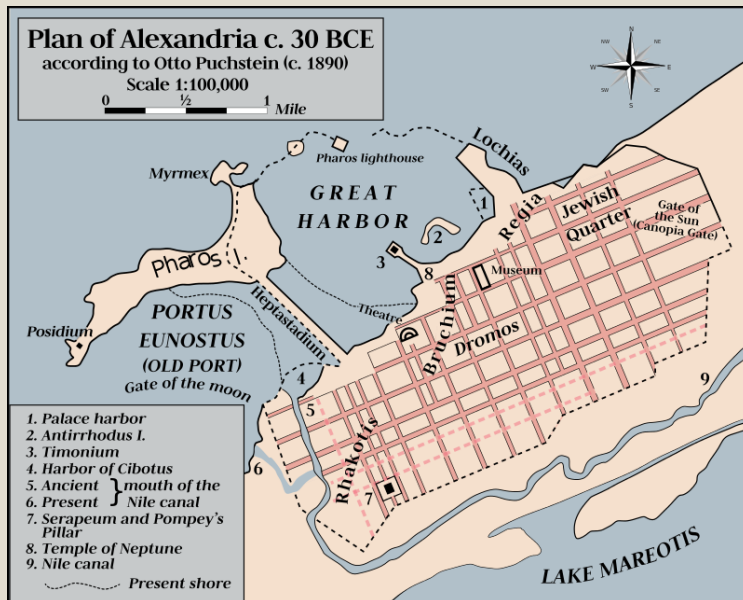
Σε ποιες άλλες περιόδους / σε ποιους άλλους πολιτισμούς κυριαρχεί το πολίτευμα της απόλυτης μοναρχίας;

Προτομή του Πτολεμαίου II ή III (βασιλιά της Αιγύπτου)

4. Ανάπτυξη μεγαλουπόλεων στην Ανατολή (π.χ. Αλεξάνδρεια):

Να αναφέρετε κάποιες σύγχρονες μεγαλουπόλεις και να εντοπίσετε τρία (3) χαρακτηριστικά τους.

Κατ' οίκον εργασία (1)

Αφού μελετήσετε τα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνιστικού κόσμου, να τα συγκρίνετε με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά των σύγχρονων κρατών και να εντοπίσετε μία (1) ομοιότητα και μία (1) διαφορά.

Ομοιότητα:

.....

.....

.....

Διαφορά:

.....

.....

.....

Οι συμπολιτείες

- **Αίτια συγκρότησης:**

- (α) .....

- (β) .....

- **Συγκρότηση (ορισμός):**

- .....
  - .....

- **Αιτωλική Συμπολιτεία – πολιτειακό σύστημα (οργάνωση):**

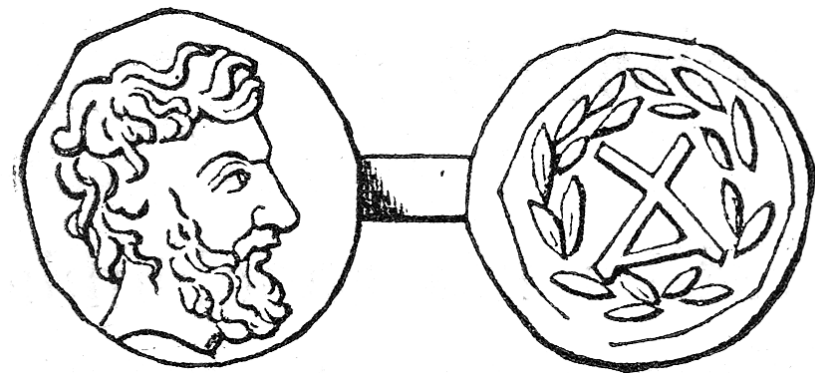
- .....
  - .....

- **Αχαϊκή Συμπολιτεία - πολιτειακό σύστημα (όργανα):**

- (α) .....

- (β) .....

- (γ) .....

Απόδοση όψεων νομίσματος της Αχαϊκής Συμπολιτείας. Στα δεξιά εικονίζεται ίσως το έμβλημά της.

Κατ' οίκον εργασία (2)

Να διερευνήσετε στο διαδίκτυο τους πιο κάτω όρους και να συμπληρώσετε τα κατατοπιστικά σημειώματα:

Ομοσπονδία (ορισμός και δύο [2] σύγχρονα παραδείγματα):

.....

.....

.....

Συνομοσπονδία (ορισμός και δύο [2] σύγχρονα παραδείγματα):

.....

.....

.....

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Πνευματικά κέντρα της εποχής

Στον πιο κάτω χάρτη να κυκλώσετε (εισαγωγή) → σχήματα) τα τρία σημαντικότερα πνευματικά κέντρα της ελληνιστικής εποχής και να γράψετε δίπλα τα βασικότερα μνημεία του κάθε ενός από τη συγκεκριμένη εποχή. Θα σας βοηθήσουν οι πληροφορίες του βιβλίου σας, σελ. 141-142.

α. ....

Μνημεία:

.....
.....
.....

β. ....

Μνημεία:

.....
.....
.....

γ. ....

Μνημεία:

.....
.....
.....

Εξελίξεις στον τομέα της γλώσσας και της θρησκείας

Ι. Γλώσσα

Πιο κάτω παρουσιάζονται ένα κείμενο της κλασικής περιόδου και ένα κείμενο της ελληνιστικής περιόδου. Να υπογραμμίσετε τις λέξεις που κατανοείτε στο κάθε κείμενο και να εξαγάγετε δύο (2) συμπεράσματα.

Αριστοφάνους Αχαρνείς 1-8

Ὅσα δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτοῦ καρδίαν,
ἦσθην δὲ βαιά, πάνυ γε βαιά, τέτταρα·
ἂ δ' ὠδυνήθην, ψαμμακοσιογάργαρα.
φέρ' ἴδω, τί δ' ἦσθην ἄξιον χαιρηδόνοσ;
ἐγὼ δ' ἐφ' ᾧ γε τὸ κέαρ ἠὺφράνθην ἰδών·
τοῖς πέντε ταλάντοις οἷς Κλέων ἐξήμεσεν.
ταῦθ' ὡς ἐγανώθην, καὶ φιλω τοὺς ἰπέας
διὰ τοῦτο τοῦργον· ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.

Μενάνδρου Δύσκολος 1-7

Τῆς Ἀττικῆς νομίζετ' εἶναι τὸν τόπον,
Φυλὴν, τὸ νυμφαῖον δ' ὅθεν προέρχομαι
Φυλασίων καὶ τῶν δυναμένων τὰς πέτρασ
ἐνθάδε γεωργεῖν, ἱερὸν ἐπιφανὲσ πάνυ.
τὸν ἀγρὸν δὲ τὸν ἐπὶ δεξί' οἰκεῖ τουτονὶ
Κνήμων, ἀπάνθρωπὸσ τις ἄνθρωποσ σφόδρα
καὶ δύσκολοσ πρὸσ ἅπαντασ, οὐ χαίρων τ' ὄχλω.

Η δημιουργία της ελληνιστικής «κοινής»

Η αρχαία ελληνική μάς έχει παραδοθεί, ως γνωστόν, όχι σε ενιαία μορφή αλλά σε πολυάριθμες διαλέκτους [...]. Μέχρι και τον 4ο π.Χ. αιώνα απουσίαζε οποιαδήποτε (γραπτή ή/και προφορική) «κοινή» ή «επίσημη» γλώσσα-πρότυπο για ολόκληρο τον ελληνόφωνο κόσμο. Σε κάθε περιοχή μιλιόταν η τοπική διάλεκτος, η οποία απολάμβανε και το καθεστώς της επίσημης γλώσσας, στην οποία συντάσσονταν τόσο τα δημόσια όσο και τα ιδιωτικής φύσεως κείμενα. Το γεγονός αυτό συνδεόταν οπωσδήποτε με τον πολιτικό κατακερματισμό του αρχαίου ελληνικού κόσμου και την επίμονη προσπάθεια των αρχαίων ελληνικών πόλεων-κρατών να διαφυλάξουν την πολιτική τους αυτονομία και την ιδιαίτερη οντότητά τους. [...]

Η ακτινοβολία του ιωνικού πολιτισμού ήταν μεγάλη στην Ανατολή και θα μπορούσε να έχει οδηγήσει στην επικράτηση της μικρασιατικής ιωνικής ως κοινής γλώσσας για ολόκληρο τον ελληνικό κόσμο. Τελικά όμως οι συνθήκες στάθηκαν ευνοϊκές για την ανάδειξη της αττικής διαλέκτου, η οποία συγγένευε στενά με τη μικρασιατική ιωνική, αφού αποτελούσε μαζί με αυτήν παρακλάδι της ίδιας ομάδας. [...] Το γεγονός όμως που έδωσε την αποφασιστική ώθηση στην πανελλήνια αναγνώριση της αττικής διαλέκτου, υπήρξε η ανάδειξη στη διάρκεια του 4ου π.Χ. αιώνα μιας νέας ηγετικής δύναμης στον ελληνικό κόσμο, της Μακεδονίας. Οι επαφές της μακεδονικής αυλής με τον αθηναϊκό πολιτισμό είχαν ξεκινήσει από τον 5ο π.Χ. αιώνα. Τον 4ο αιώνα ο βασιλιάς Φίλιππος ο Β' καθιέρωσε την αττική διάλεκτο ως επίσημη γλώσσα της Μακεδονίας, ενώ με τις κατακτήσεις (334-323 π.Χ.) του Μεγάλου Αλεξάνδρου η ελληνική παιδεία και η ελληνική γλώσσα διαδόθηκαν στη Μικρά Ασία, τη σημερινή Μέση Ανατολή και την Αίγυπτο, αφενός μέσω της εγκατάστασης Ελλήνων στις κατακτημένες χώρες και αφετέρου μέσω μιας διαδικασίας εξελληνισμού των ντόπιων πληθυσμών.

Τα χαρακτηριστικά της ελληνιστικής «κοινής»

Η Αλεξανδρινή «Κοινή» είναι η κρίσιμη καμπή όπου η ελληνική γλώσσα μεταβάλλεται ριζικά περνώντας από την αρχαία στη νέα Ελληνική. Σε όλα τα επίπεδα της γλώσσας [...] η δομή της νέας Ελληνικής καθορίζεται από τις μεταβολές που σημειώθηκαν στη γλώσσα μας κατά την περίοδο της Κοινής. [...] Αν οι ρίζες της νέας Ελληνικής ανάγονται στην αρχαία Ελληνική, της οποίας η παράδοση συνεχίζει, οι απαρχές της Νεοελληνικής είναι η Κοινή, η οποία και καθόρισε οριστικά τη δομική φυσιογνωμία της σύγχρονης γλώσσας.

Γεώργιος Μπαμπινιώτης, Συνοπτική ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας, Αθήνα 1998, σ. 114.

- 1. Αφού διαβάσετε προσεκτικά τα πιο πάνω παραθέματα στις διαφάνειες 35 και 36, να απαντήσετε στα εξής:**
  - α) Με ποια διαδικασία δημιουργήθηκε για πρώτη φορά μια ελληνική «κοινή» γλώσσα, στη βάση ποιας διαλέκτου και γιατί;**
  - β) Ποια σχέση έχει η ελληνιστική ή αλεξανδρινή «κοινή» με τα Νέα Ελληνικά;**
  - γ) Αφού αναζητήσετε στοιχεία στο διαδίκτυο ή σε κάποια εγκυκλοπαίδεια, να δώσετε έναν ορισμό του φαινομένου του «λωτακισμού».**
- 2. Αφού μελετήσετε το βιβλίο σας στις σελ. 142-143 να αναφέρετε τέσσερις (4) τομείς στους οποίους χρησιμοποιήθηκε η «κοινή».**

II. Θρησκεία

Ανάγλυφο που αναπαριστά τη γνωστή πτολεμαία βασίλισσα Κλεοπάτρα και το γιο της Καισαρίωνα, Ναός της αιγυπτιακής θεάς Αθώρ στα Δένδρα

Στήλη αφιερωμένη στην Κλεοπάτρα που αναπαρίσταται ως αιγυπτιακή θεά.

Προτομή του Πτολεμαίου II ή III (έλληνα βασιλιά της Αιγύπτου)

Προτομή του Φαραώ Τουταγχαμών (13^{ος} αι. π.Χ.)

Ο Διόδωρος Σικελιώτης, ιστορικός του 1^{ου} αι. π.Χ. δίνει εξήγηση για την ευρεία διάδοση των μυστηρίων της αιγυπτιακής θεάς Ίσιδος στον ελληνικό κόσμο (Βιβλιοθήκη, 1.24.8):

Λένε ότι κάποτε ο Περσέας πήγε στην Αίγυπτο και έτσι γεννήθηκε η Ίσιδα για τους Έλληνες στο Άργος και έτσι ταυτίστηκε με την Ιώ που μεταμορφώθηκε σε βόδι.

Ο ποιητής Καλλίμαχος του 4^{ου} αι. π.Χ. γράφει το πιο κάτω επίγραμμα (= σύντομο ποίημα), Επιγρ. 57:

Μπροστά στο βωμό της Ίσιδος στάθηκε το παιδί του Θαλή,
η Αισχυλίδα, αφού το είχε υποσχεθεί η μητέρα της, Ειρήνη.

Ο Πλούταρχος, ιστορικός του 1^{ου} αι. μ.Χ., περιγράφει τα μυστήρια της Ίσιδος και του γιού της Όσιρι, προσπαθώντας να εξηγήσει την καταγωγή τους, αναφέρει (Mor. 366 D–F):

[..] Ο λεγόμενος εγκλεισμός του Οσίριδος στο φέρετρο φαίνεται πως δεν συμβολίζει τίποτε άλλο παρά το κρύψιμο και την εξαφάνιση του νερού. [...] Τότε λοιπόν οι ιερείς, ανάμεσα σε άλλες μελαγχολικές ιεροτελεστίες, περιβάλλουν μια επίχρυση αγελάδα [που συμβολίζει την Ίσιδα] μ'ένα μαύρο λινό ένδυμα και την επιδεικνύουν ως σημείο πένθους της θεάς (γιατί θεωρούν την αγελάδα εικόνα της Ίσιδος και της γης) επί τέσσερις συναπτές ημέρες από τις δεκαεπτά του μήνα. Στην πραγματικότητα, τέσσερα είναι αυτά για τα οποία πενθούν: πρώτον, το χαμήλωμα και το λιγότεμα του Νείλου, δεύτερον, η κατάπαυση των βόρειων ανέμων με την επικράτηση των νοτιάδων, τρίτον, το ότι η ημέρα γίνεται μικρότερη από τη νύχτα, και πάνω απ'όλα η απογύμνωση της γης μαζί με τη γύμνια των φυτών που τότε φυλλορροούν. Στις δεκαεννέα του μήνα κατεβαίνουν τη νύχτα στη θάλασσα και οι επιμελητές των στολών και οι ιερείς βγάζουν το ιερό κιβώτιο που περιέχει ένα χρυσό σεντούκι· μέσα σ'αυτό χύνουν λίγο πόσιμο νερό που πήραν μαζί τους και οι παρόντες φωνάζουν επειδή βρέθηκε ο Όσιρις.

Δραστηριότητες

- Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά τις εικόνες στη διαφάνεια 37 και λαμβάνοντας υπόψη τις γνώσεις σας για τους φαραώ της Αιγύπτου, να εξηγήσετε με ποιο τρόπο προσπάθησε η δυναστεία των Πτολεμαίων να επιβάλει την εξουσία της στην Αίγυπτο.
- Αφού διαβάσετε το ποίημα του Άγγελου Σικελιανού «Ιερά Οδός» που βρίσκεται στο βιβλίο σας, Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, σελ. 469-473 και με τη βοήθεια του εισαγωγικού σημειώματος και των σημειώσεων να εξηγήσετε:
  - (α) τι ήταν τα Ελευσίνια μυστήρια και ποιος ήταν ο χαρακτήρας τους,
  - (β) ποιες ομοιότητες παρατηρείτε με τον χριστιανισμό.
- Αφού μελετήσετε τα παραθέματα στη διαφάνεια 38, να εξηγήσετε:
  - (α) ποιες πληροφορίες αντλούμε για τα μυστήρια της Ίσιδος και την εξάπλωσή τους στον ελληνικό κόσμο και
  - (β) ποια ανάγκη θα μπορούσε να στρέψει τον άνθρωπο της ελληνιστικής εποχής, κατά τη γνώμη σας, ακόμη περισσότερο σε τέτοιου είδους τελετουργίες.

Γράμματα (ποίηση)

Μενάδρου «Δύσκολος» (4^{ος} αι. π.Χ.), Υπόθεση του έργου

Ἡρωας του έργου είναι ο γέροντας Κνήμων που κατοικεί στα βουνά της Αττικής, περιτριγυρισμένος από γείτονες φτωχούς και δυστυχισμένους τους οποίους αποστρέφεται. Μόνο με ένα πλάσμα μιλάει, την κόρη του. Μια μέρα ο νεαρός Σώστρατος, βλέπει την κόρη του Κνήμωνα και την ερωτεύεται. Δεν έχει όμως τρόπο να προσεγγίσει τον μισάνθρωπο πατέρα της, ώσπου ο Κνήμων πέφτει σε ένα πηγάδι από το οποίο τον ανασύρει και τον σώζει ο Σώστρατος. Ο ηλικιωμένος αναγκάζεται έτσι όχι μόνον να συγκατατεθεί στο γάμο, παρότι μισάνθρωπος αλλά και να παραστεί δια της βίας σε αυτόν -τον κουβαλούν με το ζόρι κάποιοι δούλοι.

Ποιο είναι το βασικό θέμα της πιο πάνω κωμωδίας και ποια ιδιότητα έχουν οι πρωταγωνιστές; Να συγκρίνετε το θέμα και την ιδιότητα των πρωταγωνιστών στο πιο κάτω έργο «Νεφέλες». Τι παρατηρείτε;

Αριστοφάνους Νεφέλες» (5^{ος} αι. π.Χ.), Υπόθεση του έργου

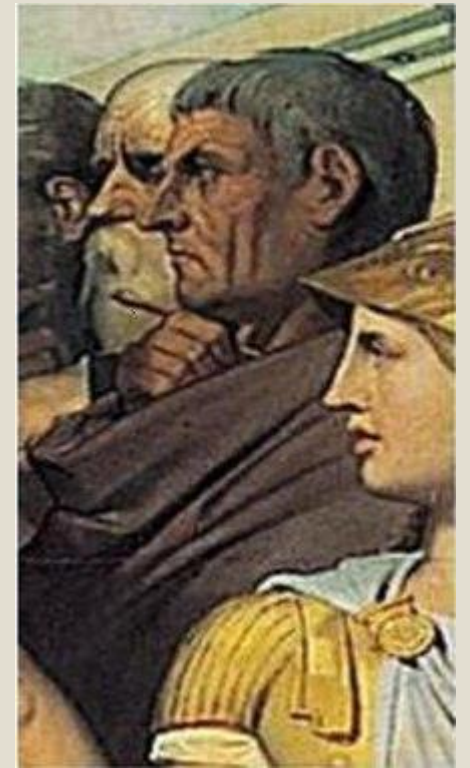
Ο Στρεψιάδης, ένας κοινός Αθηναίος, στριμωγμένος από τους δανειστές του παίρνει την απόφαση να στείλει το γιο του, Φειδιππίδη, στο Φροντιστήριο του Σωκράτη για να μάθει τον άδικο και τον δίκαιο λόγο, ώστε να μπορεί να δικαιώνεται στις δίκες και να γλιτώσει από τους δανειστές. Σύντομα θα αντιληφθεί πως όλα τα μαθήματα που πήρε ο γιος του, θα τα πληρώσει ο ίδιος και πικρά μάλιστα...

Γράμματα (φιλολογία)

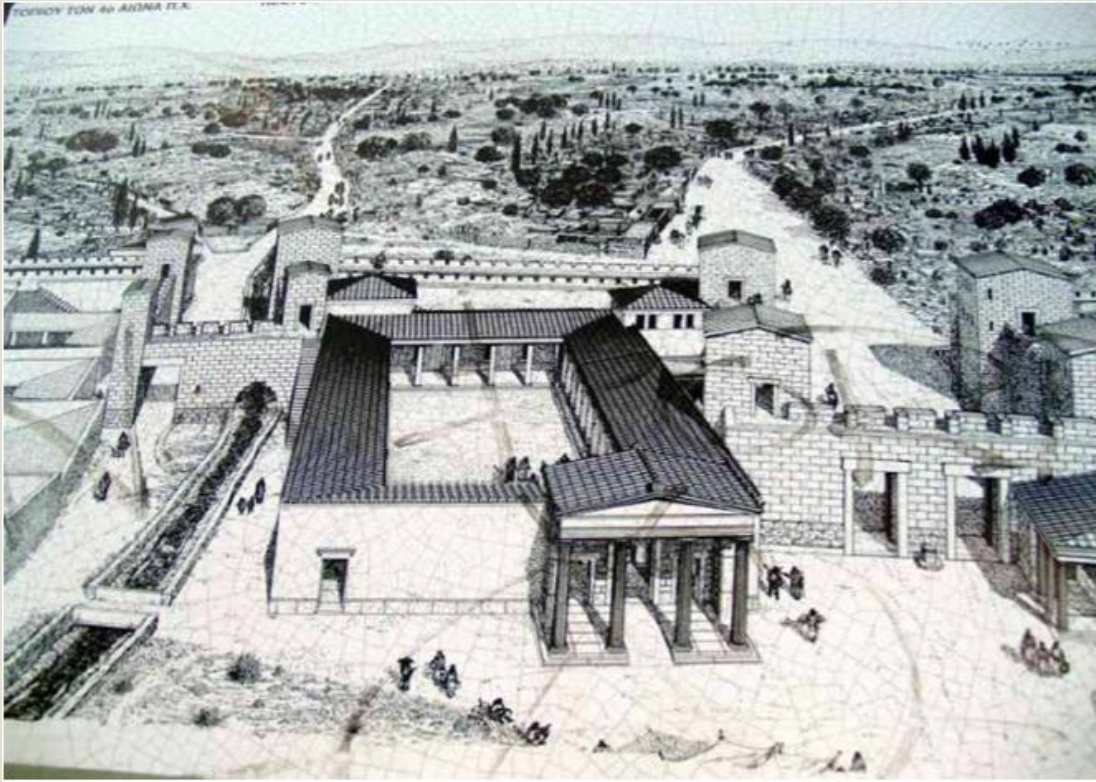
Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι αναπτύσσεται αυτή την εποχή για πρώτη φορά η επιστήμη της φιλολογίας;

Αναπαράσταση της Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας

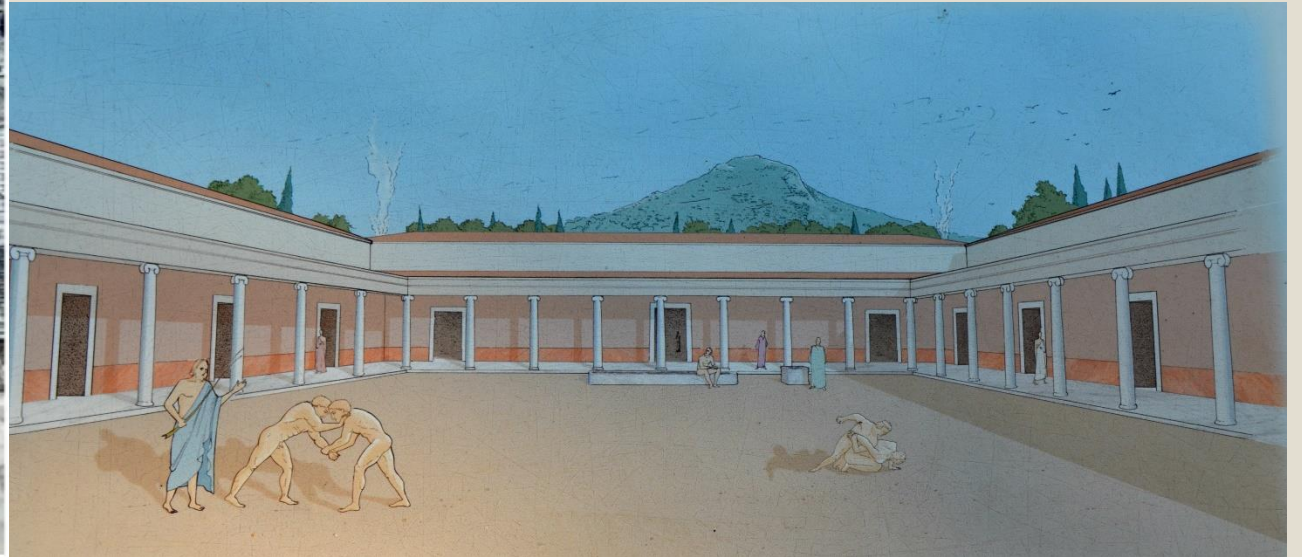

Ο Αρίσταρχος υπήρξε διευθυντής της Βιβλιοθήκης και ένας από τους πρώτους φιλολόγους (ονομάζονταν γραμματικοί), αφού έγραψε σχόλια (σημειώσεις) για τα ομηρικά έπη.

Γράμματα (φιλοσοφία)

Αφού μελετήσετε τις διαφάνειες 42 και 43, να παρουσιάσετε τις βασικότερες φιλοσοφικές σχολές της ελληνιστικής εποχής. Ποιες είναι οι βασικές αρχές των δύο νέων φιλοσοφικών ρευμάτων;

Αναπαραστάσεις της Ακαδημίας του Πλάτωνα και του Λυκείου του Αριστοτέλη, των σχολών που ίδρυσαν οι δύο μεγαλύτεροι Έλληνες φιλόσοφοι, οι οποίες θα συνεχίσουν να προσφέρουν φιλοσοφική μόρφωση και στην ελληνιστική εποχή.

Γράμματα (φιλοσοφία)

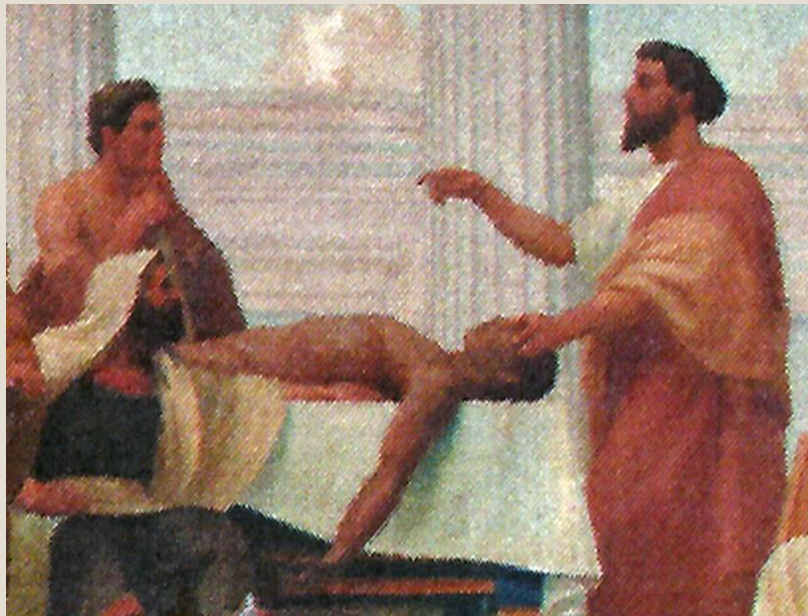
Σωπάτρου, απ. 6
(Κύπριος κωμικός ποιητής από την Πάφο)

τους Γαλάτες παριστάνοντας*
στους θεούς και 'γω υποσχέθηκα να θυσιάσω
τρεις στωικούς από σας τους καταχωρημένους.
Επειδή έχω ακούσει πως με δική σας θέληση
στις φιλοσοφίες κάθεστε και καρτερικά υπομένετε,
αληθινή δοκιμασία θα κάνω στις δοξασίες σας
πρώτα βάζοντας φωτιά· έπειτα αν, καθώς ψήνεστε,
τσακώσω κάποιον να μαζεύει τα ξερά του,
σε έναν Ζηνωνικό αφέντη αυτός θα πουληθεί
για εξαγωγή, γιατί αποδείχτηκε ανάξιος.

* Σύμφωνα με τον ποιητή οι Γαλάτες θυσίαζαν
στους θεούς τους, τους αιχμαλώτους πολέμου.

Επίκουρου, Επιστολή προς Μενοικέα, 127-129

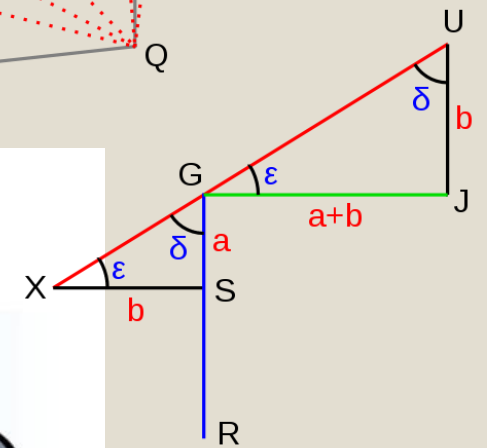
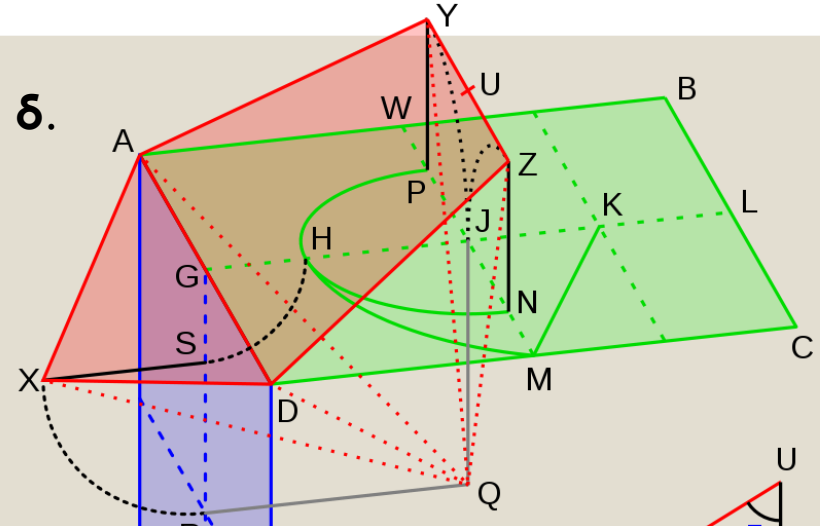
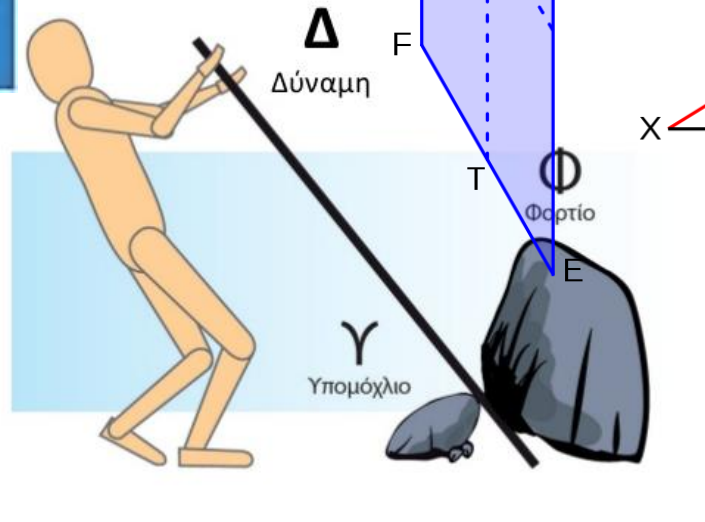
Ας αναλογιστούμε ότι από τις επιθυμίες, άλλες είναι
φυσικές κι άλλες χωρίς ουσία, και ότι από τις φυσικές
επιθυμίες άλλες είναι αναγκαίες κι άλλες απλώς
φυσικές· από τις αναγκαίες, τέλος, επιθυμίες άλλες
είναι αναγκαίες για την ευδαιμονία, άλλες για την
αποφυγή σωματικών ενοχλήσεων και άλλες για την
ίδια τη ζωή. Η σωστή θεώρηση αυτών των
πραγμάτων ξέρει να ανάγει καθετί που επιλέγουμε και
καθετί που αποφεύγουμε στην υγεία του σώματος και
την ηρεμία της ψυχής, αφού σε τούτο συνίσταται ο
σκοπός της ευτυχισμένης ζωής. Για χάρη αυτού του
στόχου κάνουμε ό,τι κάνουμε: για να μην
αισθανόμαστε πόνο και να μη μας κυριεύει ο φόβος.

α.

δ.

γ.

β.

Επιστήμες και
τεχνολογία

Να αντιστοιχίσετε τις
εικόνες με τα εξής:

1. Γεωμετρία
2. Γεωγραφία
3. Ανατομία
4. Φυσική

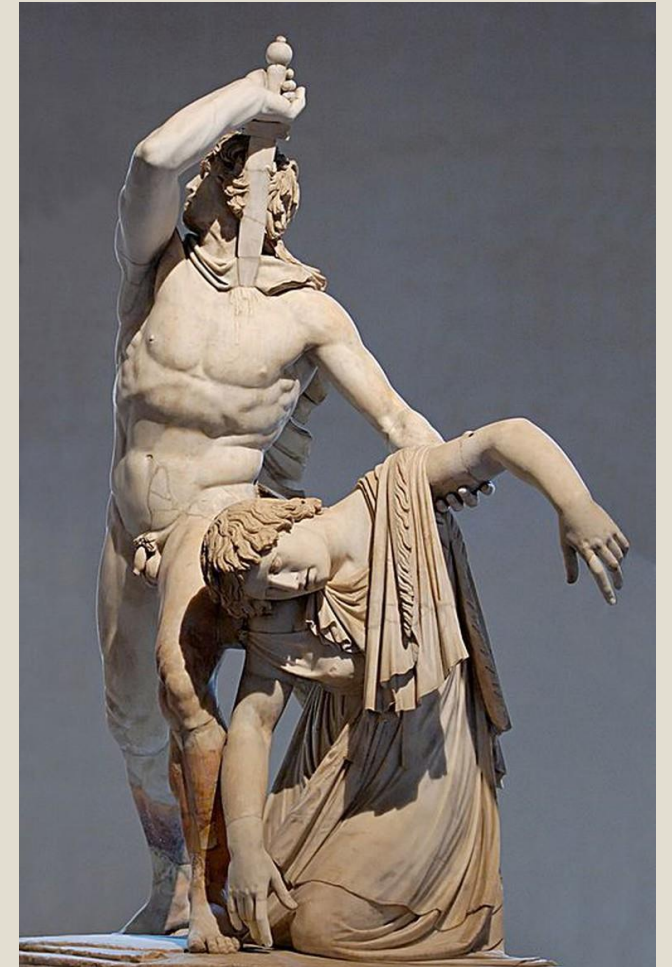
Τέχνη (γλυπτική)

Ο Θνήσκων Γαλάτης με τη γυναίκα του.
Ρώμη, Μουσείο Καπιτωλίου.

Ο Λασκόων και οι γιοί του.
Ρώμη, Μουσείο του Βατικανό.

Η Αφροδίτη
της Μήλου.
Παρίσι,
Λούβρο.

Να παρατηρήσετε την κίνηση και τις εκφράσεις (όπου υπάρχουν) των πιο πάνω γλυπτών. Τι παρατηρείτε σε σχέση με αντίστοιχα αγάλματα της κλασικής εποχής;

Τέχνη (ψηφιδωτά)

Οι μουσικοί του Διοσκουρίδη.
Ρωμαϊκό αντίγραφο ελληνιστικού ψηφιδωτού. Πομπηία.

Ο Αλέξανδρος στη μάχη της Ισσού.
Ρωμαϊκό αντίγραφο ελληνιστικού ψηφιδωτού. Πομπηία.

Αυτή την εποχή αναπτύσσεται η τεχνική του ψηφιδωτού. Να αναζητήσετε στο διαδίκτυο πληροφορίες για την τεχνική αυτή και για τη χρήση της σε άλλες ιστορικές περιόδους.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ο Διόδωρος Σικελιώτης, ιστορικός του 1^{ου} αι. π.Χ. αναφέρει τα γεγονότα που ακολούθησαν τη νίκη του Πτολεμαίου εναντίον του Αντίγονου στην Κύπρο (Βιβλιοθήκη 19.79.5):

Πράξιππον δὲ τὸν τῆς Λαπιθίας βασιλέα καὶ τὸν τῆς Κερυνίας δυνάστην ὑποπτεύσας ἀλλοτρίως ἔχειν συνέλαβε Στασιοίκου τοῦ Μαλιέως· καὶ τὴν μὲν πόλιν κατέσκαψε, τοὺς δ' ἐνοικοῦντας μετήγαγεν εἰς Πάφον. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος τῆς μὲν Κύπρου κατέστησε **στρατηγὸν** Νικοκρέοντα, παραδοὺς τὰς τε πόλεις καὶ τὰς προσόδους τῶν ἐκπεπτωκότων βασιλέων.

Το Γυμνάσιο
της αρχαίας
Σαλαμίνας

Χάλκινο νόμισμα (σηστέρσιο) του αυτοκράτορα Κλαυδίου (41-54 μ.Χ.). Στην πίσω όψη επιγραφή ΚΟΙΝΟ ΚΥΠΡΙΩΝ μέσα σε δάφνινο στεφάνι.

Ο Νικοκρέων υπήρξε ο τελευταίος βασιλιάς της Σαλαμίνας υπό περσική κυριαρχία και ο πρώτος στρατηγός της Κύπρου κατά την Πτολεμαιοκρατία, αφού συμμάχησε με τον βασιλιά της Αιγύπτου, Πτολεμαίο.

Αφού μελετήσετε τα παραθέματα και το βιβλίο σας (Ιστορία της Κύπρου, σελ. 128 και 130), να παρουσιάσετε τους νέους θεσμούς που εισάγονται στην Κύπρο κατά την ελληνιστική εποχή.

Τέχνη

Ασβεστολιθικό άγαλμα της Άρτεμης. 3^{ος} αι. π.Χ., βρέθηκε στο Κούριο. Μητροπολιτικό Μουσείο. Νέα Υόρκη.

Άλογο και καβαλλάρης. Πήλινο αγαλματίδιο. 3ος αι. π.Χ, βρέθηκε στο Κίτιο. Μητροπολιτικό Μουσείο. Νέα Υόρκη.

Πήλινο ειδώλιο ντυμένης γυναικείας μορφής τύπου κουροτρόφου. Μουσείο Πιερίδη. Λάρνακα.

Να εντοπίσετε ομοιότητες και διαφορές σε αυτά τα γλυπτά με τα γλυπτά της κυπροκλασικής περιόδου (διαφάνεια 16) και ελληνικά γλυπτά της ελληνιστικής περιόδου (διαφάνεια 45).

Γράμματα

Σωπάτρου, απ. 25 (Κύπριος κωμικός ποιητής από την Πάφο)

Νάμα* γλυκό την αυγή απ' τις μέλισσες
να το ρουφήξουν αυτοί που απ' την πολλή
κατέχονται τη δίψα που τρέφει η κραιπάλη.*

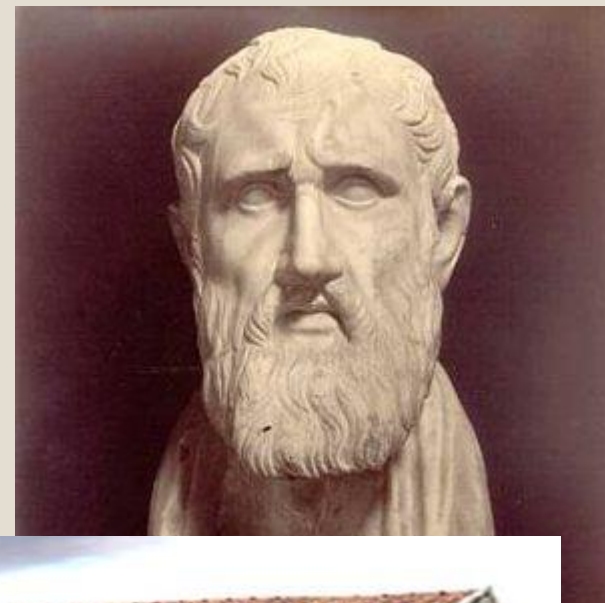
* Νάμα = καθαρό νερό της πηγής, γλυκό κρασί

* Κραιπάλη = υπερβολική κατανάλωση ποτού

Αργυρό νόμισμα (τετράδραχμο) από το Κίτιο. Στη μια όψη αετός με κλειστές φτερούγες και επιγραφή ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ. Την εποχή αυτή το ελληνικό αλφάβητο έχει αντικαταστήσει την κυπροσυλλαβική γραφή.

Ο Κύπριος φιλόσοφος Ζήνωνας από το Κίτιο (Κιτιεύς) υπήρξε ο ιδρυτής της σχολής των Στωικών (βλ. διαφάνεια 43).

Αναπαράσταση της «Ποικίλης Στοάς» στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας. Από τη Στοά αυτή πήρε το όνομά της η Στωική Σχολή, αφού εκεί συζητάζε ο Ζήνωνας συζητώντας με τους μαθητές του.

Ποια φαίνεται να είναι η σχέση της Κύπρου με τον υπόλοιπο ελληνιστικό κόσμο, όσον αφορά τα γράμματα;